

UČENICI SA SPECIFIČNIM TEŠKOĆAMA UČENJA

(disleksija, disgrafija, diskalkulija)

Osnovna škola "Đuro Ester" Koprivnica
Razredna vijeća 7. i 8. razreda,
16.11.2010.

Pripremila: Jasna Relja, pedagoginja
savjetnica

Sadržaj:

---

1. Specifične teškoće učenja: što je važno znati za kvalitetno obrazovanje?
2. Individualizirani pristupi/prilagođeni programi

Specifične teškoće učenja:

- Disleksija – poremećaj čitanja
- Disgrafija – poremećaj pisanja
- Diskalkulija - specifični poremećaj u matematici

DISLEKSIJA

- Teškoće u iščitavanju i razumijevanju pročitane riječi
- Nisu rezultat opće razvojne nesposobnosti ili oštećenja vida ili sluha, manjka pedagoških poticaja, načina poučavanja
- Specifični poremećaj sazrijevanja koji dijelom iščezava kada dijete postaje starije

DISLEKSIJA

Tipovi disleksije:

- nedovoljna formiranost usmenog **govora**:
pogreške u izgovoru (mekla-metla...), gramtičke nepravilnosti (konjovi, mišovi)
- nedovoljna vizualno-prostorna percepcija: *što se dešavalo prije, a što poslije, zamjena slova sličnog oblika (drži-brži, dio-bio)*
- kombinirani oblik

judice → Miramarska, Radićeva, Hlica.

— trgovci → Marka Marulić, Mašala Ti-
ta, Ivana Brlić Mažuranić.

spomenici → Marka Marulić, kralja
Tomislava, Ston željeznič

KADA POGRIJEŠIŠ ISPRAVI

2. Lmjesta je uz Medvednicu. Najveći vrh
je Ljeme, TKO ILI ŠTO?

3. Znamo Croatia i Slavost
plivački klub.

Napiši redove slova:

a t b

Plomin je lijep mali grad u Istri.

U njemu ima puno lijepih, starih kuća i jedna palača. Uz Gradska vrata smještena je lođa. U njoj su se sastajali stanovnici

Plomina i o svemu dogovarali.

U Plominu ima dvije crkve:

velike i male. Nekad davno postojale su i zidine, sada se od njih vide samo ostaci iz

Plomina vide se more, ali se nemože kupati jer je more plitko. Teta Dorina tamo ima restoran. gde je se dobija Bukalice.!

UZROCI DISLEKSIJE

- Dominantna funkcija mozga vezana za čitanje i pisanje je **lijeva** moždana polutka (analitička)
- Kod učenika s disleksijom dominantna je **desna** moždana polutka
- Uzroci nisu posve jasno utvrđeni, ali uvelike ju određuje **genetski kod**

UTJECAJ GOVORA I NAČINA POUČAVANJA

- Dvije su osnovne metode poučavanja čitanja i pisanja: analitičko-sintetička i globalna metoda
- **Globalna metoda** prikladnija za djecu s disleksijom, iako u školama dominantna analitičko-sintetička metoda
- Postotak djece s disleksijom 5-10% u slavenskim zemljama
- Postotak u zemljama engleskog govornog područja 15-30%

Zanimljivost!

- U Kini i Japanu postoci djece s teškoćama čitanja manji su od 1%
- Slikovno pismo (riječ je crtež koji se pamti kao cjelina)

Osobitosti disleksije

- Sporo čitanje
- Slovkanje
- Nemogućnost iščitavanja složenih riječi
- Oskudan rječnik
- Teško razumijevanje pročitanoog teksta
- Nemogućnost izdvajanja poruke ili pouke teksta
- Nemogućnost izdvajanja bitnog u rečenici i tekstu

Osobitosti

- Uredna inteligencija
- Sporije zaključivanje
- Slabije operacije analize i sinteze teksta
- Brže zamaranje
- Frustracija zbog osjećaja neuspjeha: nezadovoljstvo
- Slabljenje motivacije za učenje

DISGRAFIJA

- Disgrafija nije bolest, već sindrom
- Nesposobnost djeteta da savlada vještinu pisanja
- Najčešće prisutna s disleksijom
- Disgrafija ima složenu neurološku osnovu

Osobitosti

- Izostavljanje slova i slogova
- Premještanje slova
- Dodavanje suvišnog slova
- Neujednačen i neravan rukopis
- Rastavljeno pisanje iste riječi
- Sastavljeno pisanje nekoliko riječi
- Greške povezivanja riječi unutar rečenice,
- Neispravna interpunkcija

Primjeri:

DIKTAT

Mrač_u

^vŠime je sam u zodi.

Vani je mrač_u

nešto ^vneška, ^všuška.

Primjeri:

DIKTAT

KRUH JE NEŠTO LJIJEPO,

LJIJEPO KAO CJET, KRUH JE

NEŠTO LJIJEPO, VOLI GA

CJELI SVIJET

DISKALKULIJA

- Specifične teškoće u učenju **matematike**
- Može biti samostalna teškoća ili se pojaviti u kombinaciji s drugom teškoćom
- Većinu aritmetičkih operacija obavlja lijeva polutka mozga
- Djeca s diskalkulijom imaju dominantnu desnu polutku mozga

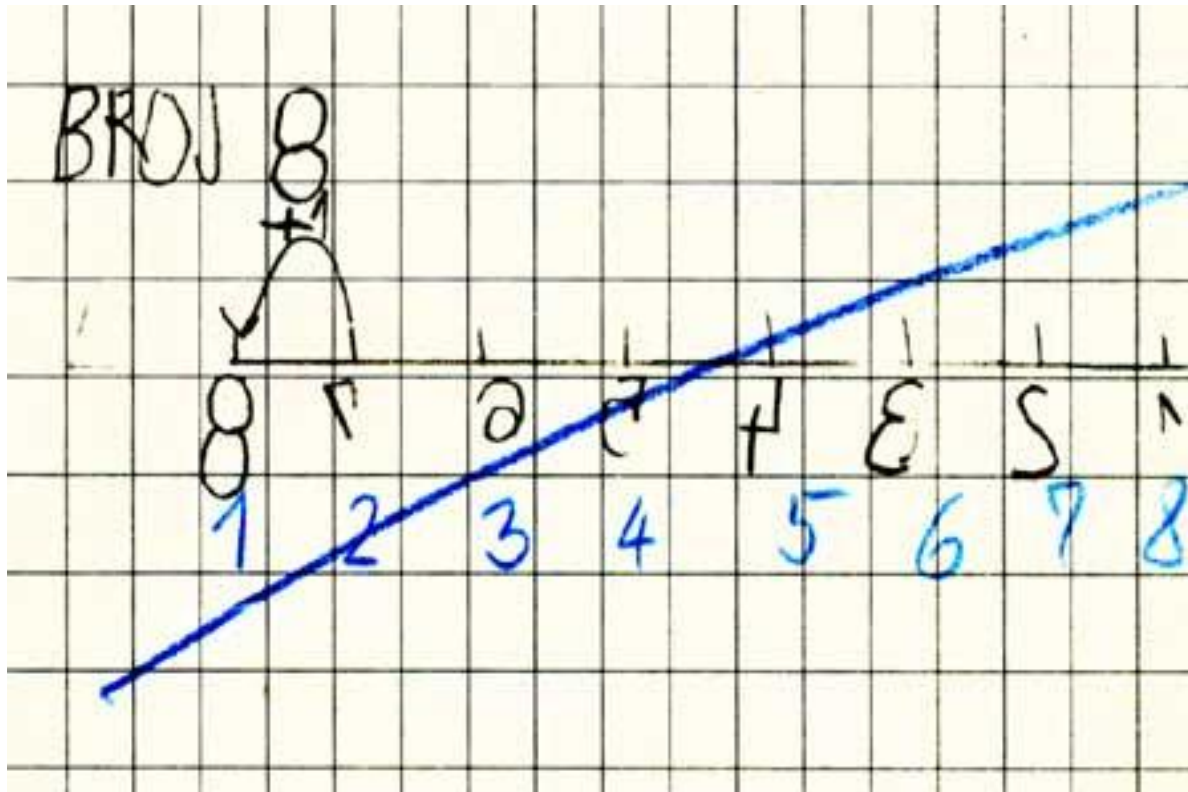
Osobitosti

- **Usporenost**
- **Zrcalno okretanje znamenki**
- **Ponavljanje iste radnje više puta (zbrajanje u retku iako se računske operacije mijenjaju u drugim zadacima u istom redu)**
- **Zamjenjivanje jednog broja drugim**
- **Narušeni smjer rješavanja**
- **Izostavljanje ili preskakanje jedan od obaveznih koraka u rješavanju**
- **Slabo pamćenje brojeva**

Primjeri:

Priručnik postoji u školi:

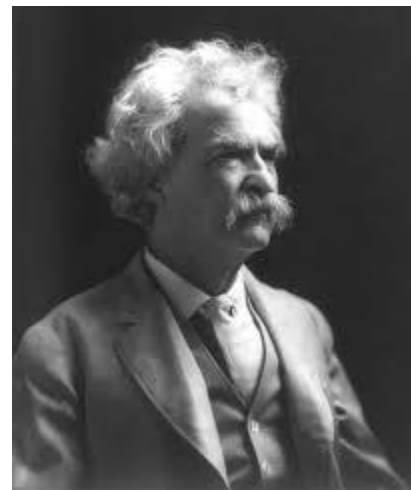
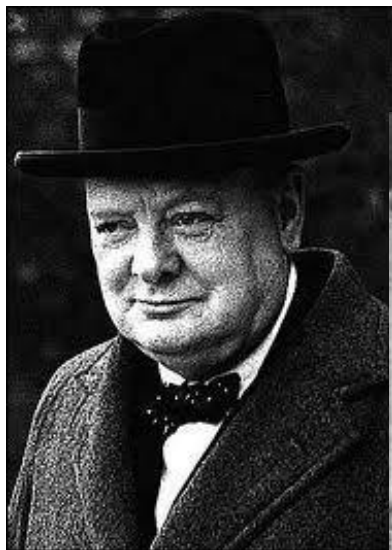
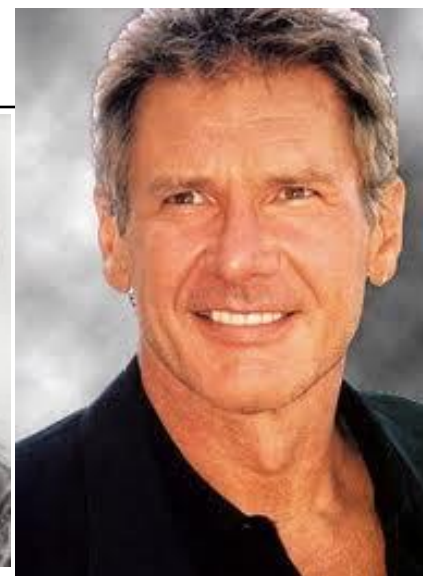
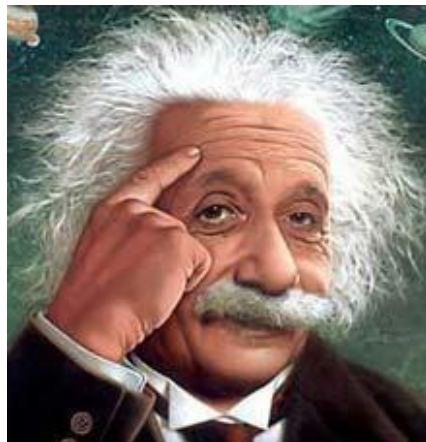

Osobitosti djece sa specifičnim teškoćama učenja

- **Značajno niža razina postignuća s obzirom na razinu intelektualnog funkcioniranja!**
- **Neujednačenost postignuća**
- **Postojanje tzv. dobrih i loših dana**
- **Ponašanje: gubitak motivacije, frustracije, nezadovoljstvo, problemi u ponašanju!**

Poznati i slavni sa navedenim teškoćama:

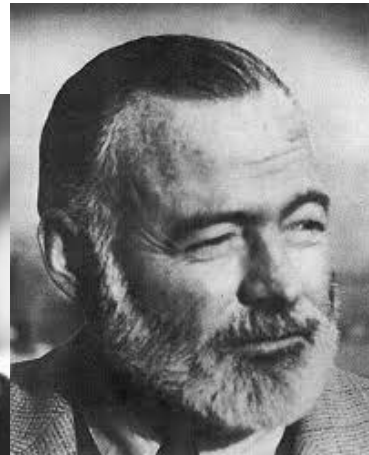
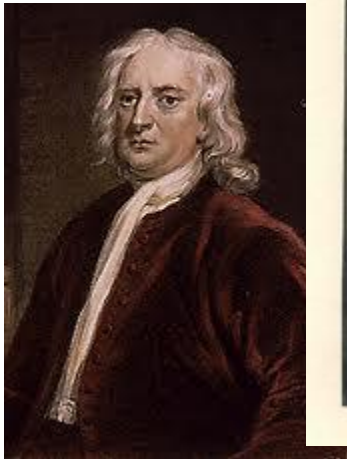

Poznati i slavni:

- Albert Einstein, John Lennon, Harrison Ford, Marlon Brando, Tom Cruise, Churchil, Pablo Picasso, Mark Twain, Ernest Hamingway, Gustave Flaubert, Agatha Christie, Thomas Edison, Isaac Newton, Leonardo da Vinci, Walt Disney...

Individualizirani pristup:

metode, sredstva, didaktički materijali

- **Pitanja:** *konkretna, jasna, sažeta, red riječi u rečenici je uobičajen, nema simboličkih/prenesenih značenja, pojašnjavanje manje učestalih riječi*
- **Tekst:** *aktivnosti su izravne, događaji se nižu u kronološkom slijedu, nema mnogo novih podataka, nema mnogo likova, nema dugih uvoda*

Individualizirani pristup

Grafički izgled teksta:

- Tekst razlomljen u manje cjeline
- Kratki odlomci odvojeni praznim redom
- Veličina slova (font 14, arial, ne rukopis)
- Upotreba slika kao pojašnjenje teksta
- Tekst organiziran u obliku natuknica
- Mentalne mape

Mentalne mape

- **Tehnika za razmišljanje, pamćenje i učenje**
- **Pohrana i obrada informacija**
- **Strukturiran način bilježenja informacija**
- ***Povećava učinkovitost i razumijevanje***

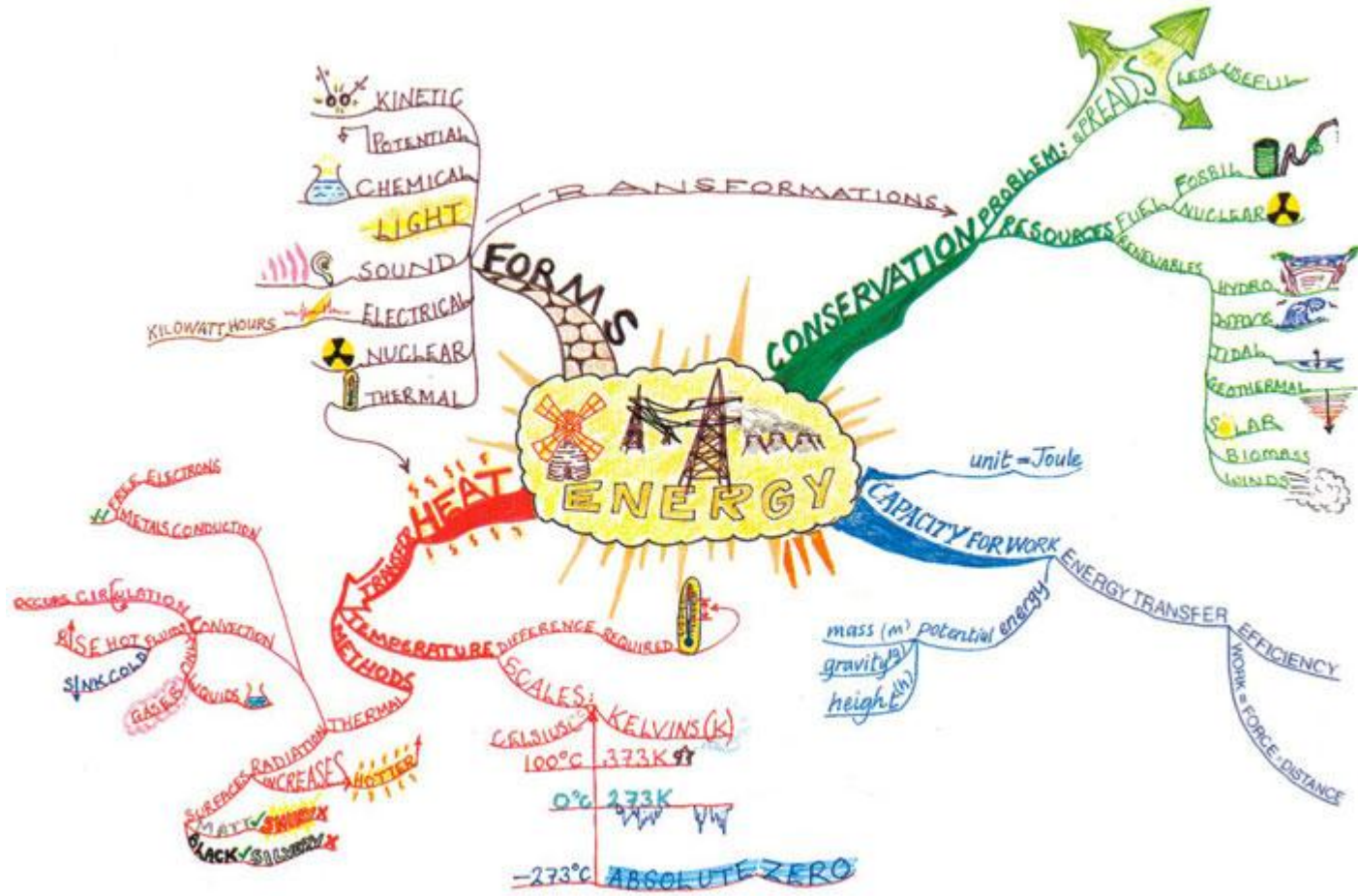
Početak mapiranja...

- **Poznati tekst**
- **Lagani tekst**
- **Položaj grana**
- **Odabir boja**
- **Prepoznavanje bitno**
- **Sistematizacija**
- **Zapis: jedna riječ na liniji**

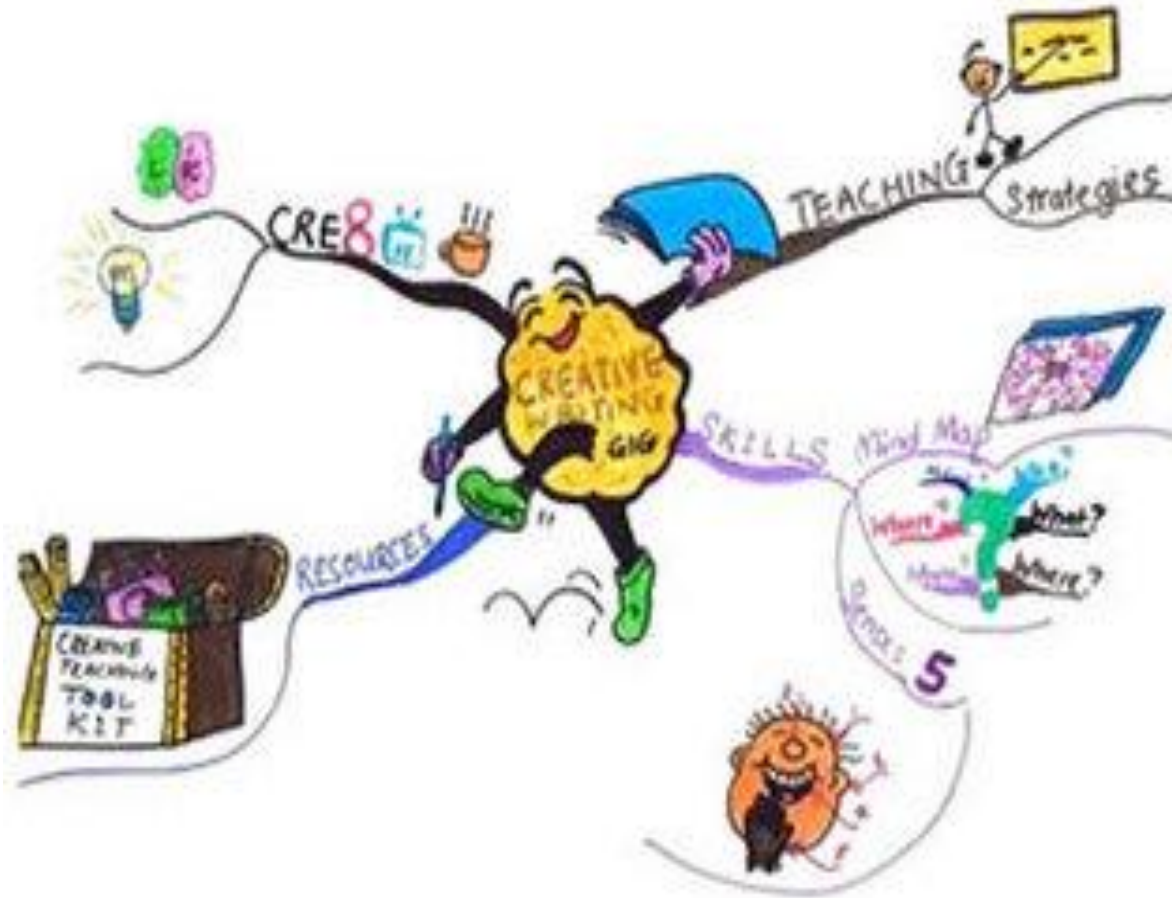

Primjeri:

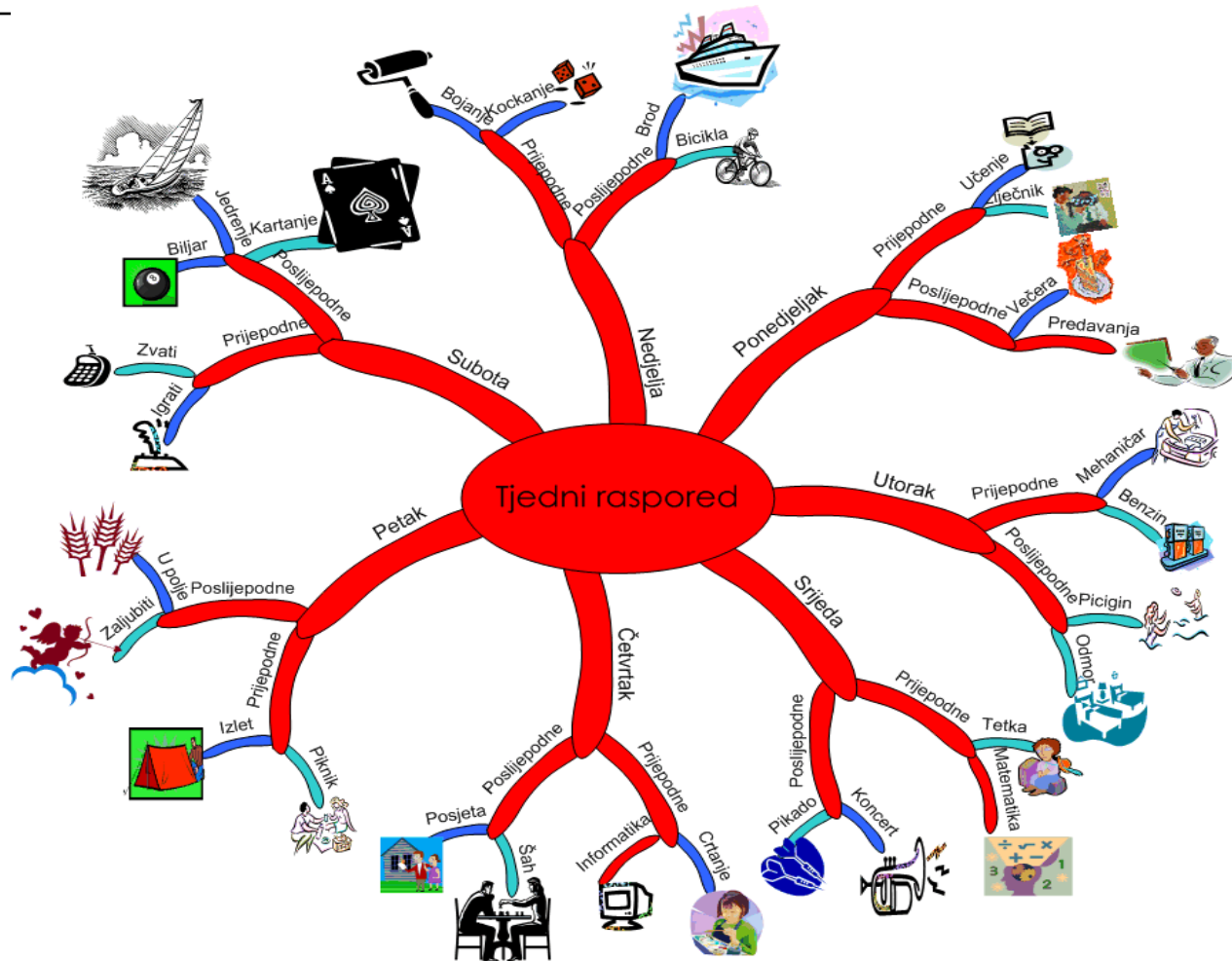

Primjeri:

Primjeri:

Individualizirani pristup

- **Koristiti različita n.sredstva (taktilna, auditivna, vizualna)**
- **Kod nastavnih listića i testova provjeriti razumije li pitanje**
- **Isticati dobro napravljene stvari**
- **Učenik sam ispravlja svoje pogreške**
- **Dozvoliti u radu koristiti podsjetnike (tablice, kalkulator, knjiga)**
- Odabir tipova zadataka koji motiviraju (lakši-teži-lakši)
- Češće vježbanje i ponavljanje
- Više usmenih provjera
- Pomoć u čitanju zadataka i značenja nepoznatih riječi
- Kraće provjere znanja

Prilagođeni programi

- **Smanjiti obrazovne zahtjeve**
- **Koristiti učeniku primjerene zahtjeve, metode, oblike rada (učenje kroz iskustvo, podrška vršnjaka, pomoć didaktičkih sredstava)**
- **Olakšati razumijevanje gradiva**

Izvori:

- Disleksija, disgrafija i slične teškoće – interaktivni priručnik, Hrvatska udruga za disleksiju, Zagreb, 2003.
- Lenček, M. (2008.), Specifične teškoće učenja, izlaganje, seminar u Virju, 24.01.2008.
- Butorac, Ž. (2008.), Učenici s posebnim edukacijskim potrebama u osnovnoj školi, izlaganje, seminar u Virju, 24.01.2008.